



Statsforvalteren I Innlandet
Postboks 987
Jord og mat
2604 LILLEHAMMER

ØSTRE GAUSDAL, 14.10.2024

Arkivkode

Vår ref. (oppgis ved svar)
24/1853-1

Deres ref.
Høringsuttalelse sak 2024/7008.

SVAR PÅ HØRING AV FORSKRIFT OM REGIONALE MJLØKRAV I JORDBRUKET I INNLANDET

Landbrukskontoret i lillehammerregionen er et felles landbrukskontor med interkommunalt samarbeid mellom kommunene Lillehammer Øyer og Gausdal. I denne uttalelsen representeres Gausdal kommune

Innenfor virkeområdet foreslått for Gausdal kommune i forslaget til forskrift om regionale miljøkrav i Innlandet er det ca. 25 880 dekar med fulldyrket og overflatedyrket areal. Av dette er ca. 2 389 dekar fordelt på korn og ettårige vekster, og utgjør ca. 9% av det dyrkede arealet som ligger innenfor det avmerkede området.

Landbruket i Gausdal kommune er preget av mye husdyr, og har derfor stor overvekt av grasproduksjon. Husdyrproduksjonen bidrar med tilførsel av både nitrogen og fosfor til jorda gjennom husdyrgjødsel. Husdyrprodusentene er likevel ikke særlig påvirket av forslaget til forskrift om regionale miljøkrav i Innlandet da husdyrprodusentene i all hovedsak dyrker flerårige engvekster, som ikke er omfattet av forslag til forskrift om miljøkrav i Innlandet. Det er nærliggende å tro at det er bruk av husdyrgjødsel, og jordarbeiding i forbindelse med dette som står for det største bidraget av tilførsel av næringsalter til vassdragene i Gausdal. Husdyrgjødsel er omfattet av gjødselvereforskriften og er dermed ikke en del av forslag til forskrift om regionale miljøkrav i Innlandet.

Over mange år har landbruket i Gausdal hatt en strukturendring, hvor flere gårdsbruk har blitt lagt ned og de gjenværende har blitt større. Lagerkapasiteten for husdyrgjødsel har i denne sammenheng ofte blitt på et minimum jf. nåværende gjødselvereforskrift §20: «Lagerkapasiteten skal være minimum 8 måneders produksjon». En minimumskapasitet på 8 måneder vil si at gjødsellageret må være tømt fra midten av september for å være tilstrekkelig lager fram til våronn fra midten av mai. Samtidig ser kommunen en utvikling i at stadig flere husdyrprodusenter velger å kun spre husdyrgjødsel om våren, da dette gir best mineralisering av nitrogenet jamfør rådgivningens anbefalinger, samt at regionalt miljøtilskudd til spredning med nedlegger/nedfeller kun dekker

entreprenørkostnader til én overkjøring/spredning. Husdyrgjødsel som akkumuleres etter spredning om våren må spres før vinteren for at lagerkapasiteten skal være tilstrekkelig, og blir ofte spredd om høsten før pløying eller annen nedmolding.

Sett fra forvaltningen sin side er det nærliggende å tro at en forskrift om regionale miljøkrav også medfører at kommunen skal fungere som kontrollmyndighet. Dette krever både tid og ressurser, noe som er mangelvare i en stram kommuneøkonomi. Det hviler derfor en forventning om at tiden og ressursene som legges ned i rådgivning, kontroll og oppfølging av en slik forskrift om regionale miljøkrav faktisk gir resultater i form av bedret miljø i vassdragene. Gausdal kommune setter spørsmålstegn ved at denne forskriften vil bedre miljøet i vassdragene i Gausdal, da det vurderes til at problemet ligger i bruk av husdyrgjødsel og nedmolding om høsten og ikke er isolert til høstpløye av de få arealene med ettårige vekster i Gausdal.

Gausdal kommune vurderer at tiltakene i forslaget til forskrift om regionale miljøkrav i Innlandet har liten virkning i Gausdal, og at det er spredning av husdyrgjødsel om høsten som er den store bidragsyteren sammen med tilhørende jordarbeiding om høsten. Det vises til «*forslag til ny forskrift om lagring og bruk av gjødsel mv.*» der det foreslåtte kravet er at spredning av organisk gjødsel må skje i perioden 1. mars til 1. september, og med krav om å høste eller etablere plantevekst etter siste spredning av husdyrgjødsel. I praksis vil dette si at spredning av husdyrgjødsel etter endt vekstsesong, altså i perioden 1. september til 1. november ikke lenger vil være tillatt, og at en ikke lenger kan spre gjødsel for nedmolding uten å reetablere plantedekke. Dette sammen med en redusert maksimalgrense for tilført fosfor, er noe som for landbruket i Gausdal vil ha en vesentlig større virkning, og som kommunen mener er en mer egnet veg å gå for å redusere næringsalter til vassdragene i Gausdal. Dersom spredning av husdyrgjødsel om høsten forbyes ved forskrift, reduseres også motivasjonen for i høstpløye. Forslaget til ny gjødselbruksforskrift vil i de fleste tilfeller utløse behov for større lagerkapasitet for husdyrgjødsel, og en styrking av støtten til oppføring av nye gjødsellager gjennom Innovasjon Norge vil ytterligere forsterke virkningen den nye gjødselbruksforskriften har på miljøet i vassdragene i Gausdal.

Gausdal kommune foreslår å ikke innføre forskrift om regionale miljøkrav i Gausdal kommune før en ser virkningen av en ny gjødselbruksforskrift eller til en eventuell økning i areal nytt til korndyrking kommer opp i et slikt nivå at regionale miljøkrav faktisk vil gjøre et positivt bidrag i reduksjon av tilførsel av næringsalter til vassdragene i Gausdal.

Gausdal Bonde- og småbrukarlag ved leder Stig Garstad og Gausdal Bondelag ved leder Anders Sønstevold er fremlagt dette høringsinnspillet fra Gausdal kommune. Begge faglag sier seg enig i, og stiller seg bak uttalelsen fra Gausdal kommune.

Med vennlig hilsen
Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen

Anne Andberg
Enhetsleder

Sondre Forseth
Jordbruksrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent etter våre rutiner, og sendes uten signatur.